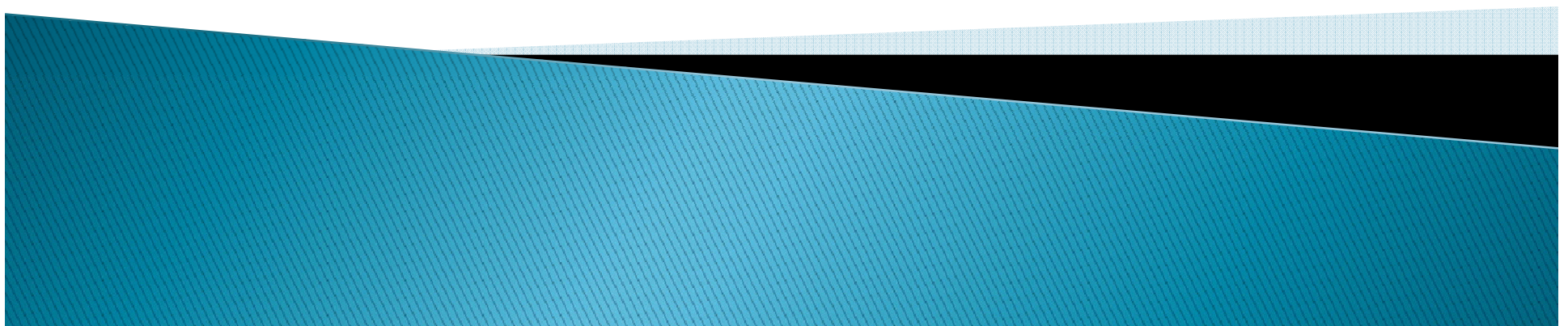

УГОВОР О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

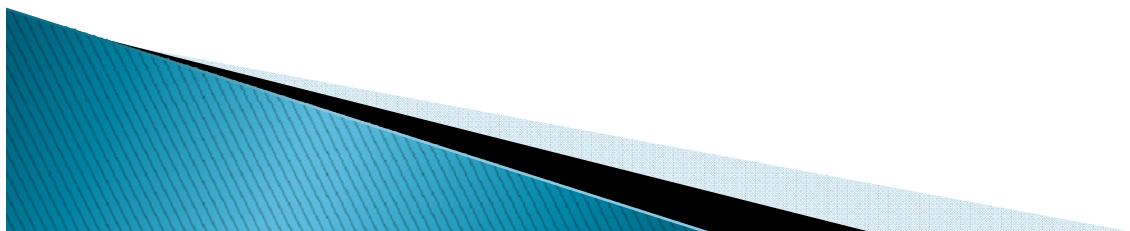
Мобилна правна клиника

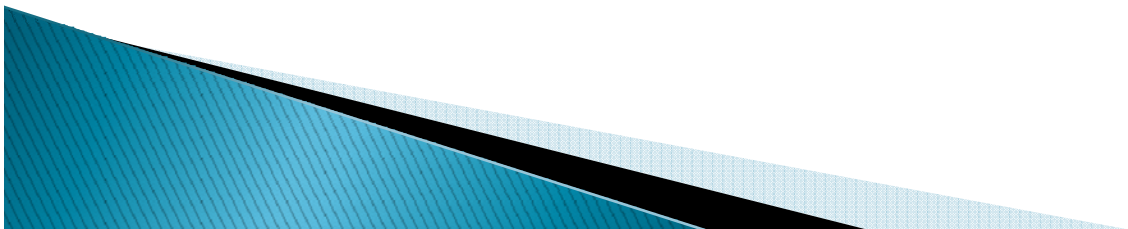
▶ ПОЈАМ

▶ КАРАКТЕРИСТИКЕ

- Именован
- Облигациони уговор од значаја за наследно право
- Теретан
- Двострано обавезујући
- Каузалан
- Са трајним извршењем престација
- Intuitu personae
- Са елементима алеаторности
- Строго формалан

- ▶ **ТРЕНУТАК ПРЕНОСА ИМОВИНЕ**
  - Није потребан *modus acquirendi*
  - Неправи, квази–уговор о доживотном издржавању

- ▶ **УПИС СВОЈИНЕ НА ОСНОВУ УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ**
  - *Clausula intabulandi*

- ▶ **РЕШЕЊЕ О НАСЛЕЂИВАЊУ КОЈИМ СЕ ДАВАЛАЦ ИЗДРЖАВАЊА ОГЛАШАВА НАСЛЕДНИКОМ ПО ОСНОВУ УГОВОРА**

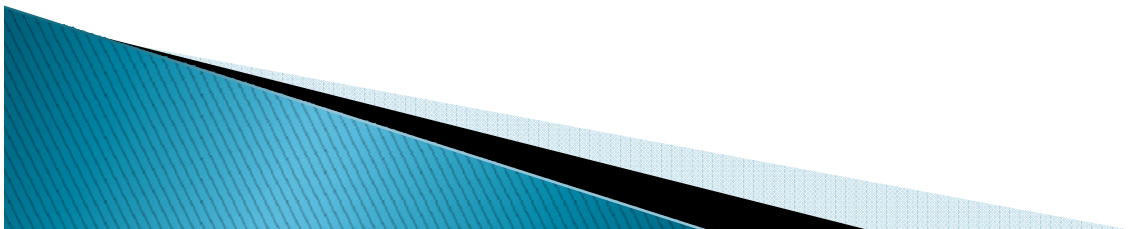

▶ СЛОБОДА РАСПОЛАГАЊА ИМОВИНСКИМ ПРАВИМА ДАВАОЦА ИЗДРЖАВАЊА И НАКОН ЗАКЉУЧЕЊА УГОВОРА

- *Venire contra factum propriam*
- Надокнада штете

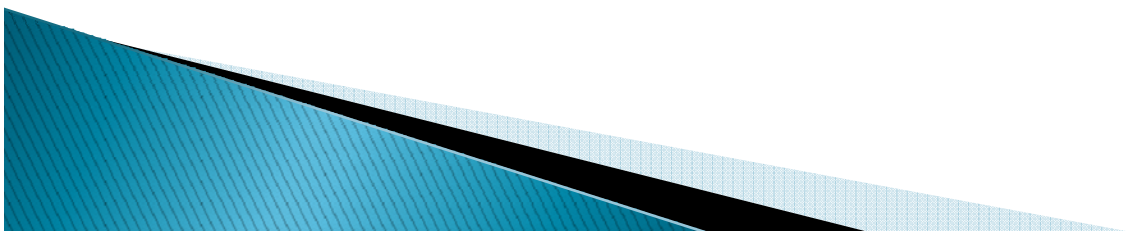
▶ ЗАШТИТА ДАВАОЦА ИЗДРЖАВАЊА

- Забележба
- Хипотека

▶ ПРЕДМЕТ ОБАВЕЗЕ ПРИМАОЦА ИЗДРЖАВАЊА

- може ли прималац бити лице са приходима и потпуно материјално ситуирано?
- може ли прималац бити лице без имовине?
- све непокретне и покретне ствари у тренутку смрти
- све непокретне и покретне ствари у тренутку закључења уговора
- стан и сво покућство
- неопходна индивидуализација свих непокретних и покретних ствари!!!
- имовина не улази у заоставштину и не могу се намирити нужни наследници

▶ ПРЕДМЕТ ОБАВЕЗЕ ДАВАОЦА ИЗДРЖАВАЊА

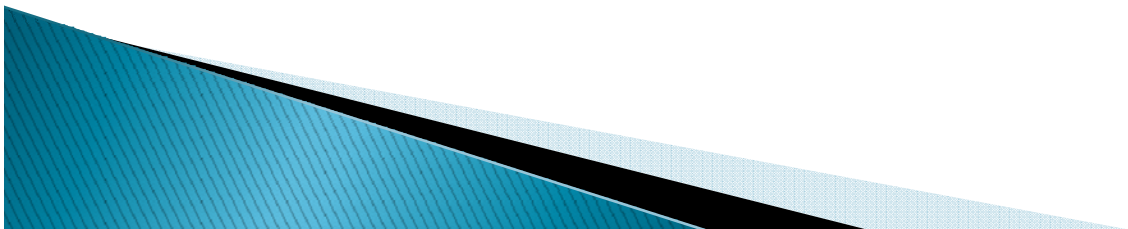
■ Издржавање

- Стан, храна, одећа, обућа, нега у болести и старости, трошкови лечења и давања за свакодневне потребе

■ Брига

- Припремање хране, чишћење, излашак у шетњу, позориште, музеј, одвођење у болницу

■ Сахрањивање

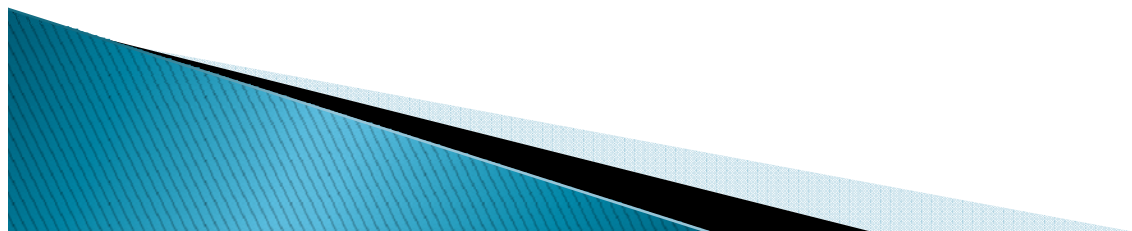
▶ СУБЈЕКТИ

- Супружници
- Сродници
- Пословно неспособна лица
- Закључивање уговора преко пуномоћника
- У корист трећег лица

РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

- ▶ Активно легитимисана лица
- ▶ СПОРАЗУМНИ РАСКИД
  - Форма
- ▶ ПОРЕМЕЋЕНОСТ ОДНОСА УГОВОРНИХ СТРАНА
  - Кривица за поремећај односа

- ▶ Добри међуљудски односи међу уговарачима уговора о доживотном издржавању, основни су предуслов за ваљано испуњење већине даваочевих обавеза. **Поремећајем међусобних односа уговарача и даваоца издржавања до неподношљивости, испуњен је услов да било која страна уговорница захтева раскид уговора.** Како је тужени од октобра 1997. године, прекинуо контакте са тужиљом а због њихових међусобних односа који су постали неподношљиви, уговор се уопште и не извршава, те је ваљало исти раскинути, а на основу члана 201 Закона о наслеђивању који је важио у моменту закључења уговора.

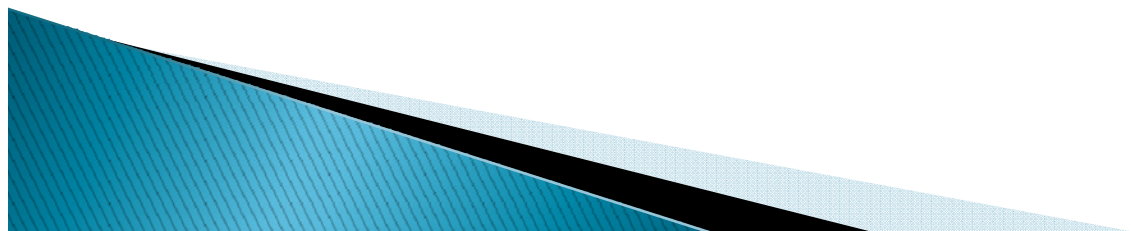
(Одлука Врховног суда Србије, Рев. 2280/01)

РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

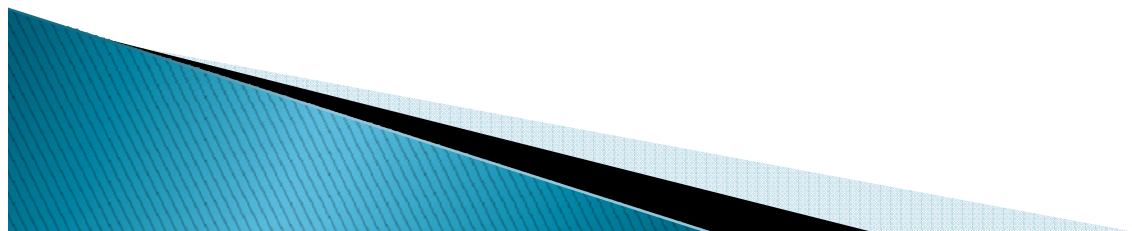
▶ ПРОМЕЊЕНЕ ОКОЛНОСТИ

- *Clausula rebus sic stantibus*
- Знатно отежано испуњење обавеза
- Повећане потребе примаоца услед болести и старости
- Суд може раскинути или изнова уредити односе
- Преиначење у доживотну ренту

РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

- ▶ **НЕИЗВРШАВАЊЕ ИЛИ НЕУРЕДНО
ИЗВРШАВАЊЕ УГОВОРЕНИХ ОБАВЕЗА**
- ✓ Отац закључио уговор о доживотном издржавању са једном ћерком. Уговор је закључен за будућност, када издржавање буде било потребно, јер је отац био покретљив и виталан човек. Међутим, изненада је преминуо. Друга кћи тражи раскид уговора због неизвршења.

▶ Незнатно неизвршење уговорних обавеза

- ▶ Период болести примаоца издржавања је веома важан са становишта значаја извршења обавеза из уговора о доживотном издржавању, посебно када је болест претходила његовој смрти, јер је управо тада примаоцу издржавања било потребно потпуно ангажовање даваоца издржавања, у складу са обавезама предвиђеним уговором и стога, ако је у том периоду изостало испуњење обавеза од стране даваоца издржавања, не ради се о неиспуњењу незнатног дела обавезе, ма колико дуго и квалитетно давалац издржавања до тада испуњавао своје уговорене обавезе.

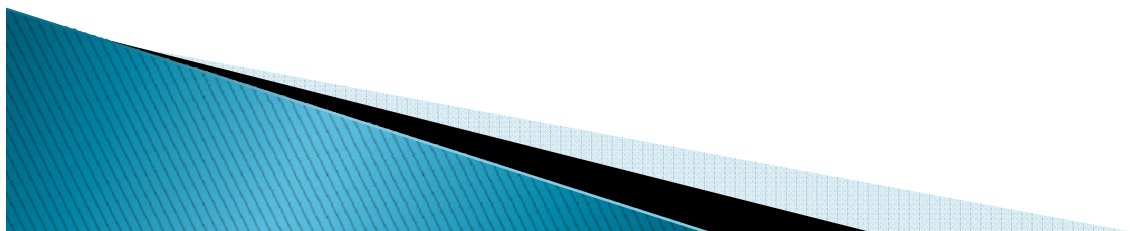
(Решење Окружног суда у Ваљеву, Гж. 679/2007 од 6.7.2007. године)

РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

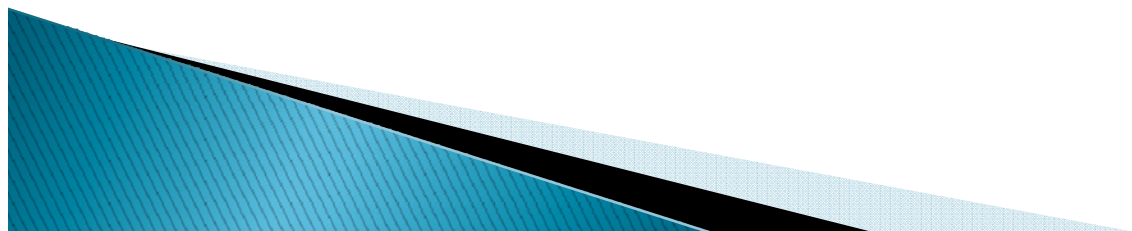
▶ ПРЕТХОДНА СМРТ ДАВАОЦА ИЗДРЖАВАЊА

- Супружник и потомци, ако се сагласе
- Не захтева се анекс уговора
- Сагласност примаоца се не захтева
- Не могу – не желе
- Ко доноси одлуку о раскиду, на чију иницијативу?

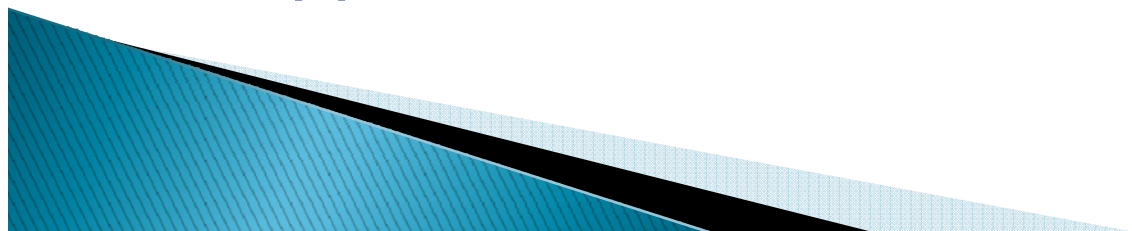
РАСКИД УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

- ▶ РАСКИД НАКОН СМРТИ ЈЕДНОГ ОД ПРИМАОЦА ИЗДРЖАВАЊА
- ▶ СМРТ ПРИМАОЦА УСЛЕД УБИСТВА ИЛИ НЕУКАЗИВАЊА НУЖНЕ ПОМОЋИ ОД СТРАНЕ ДАВАОЦА

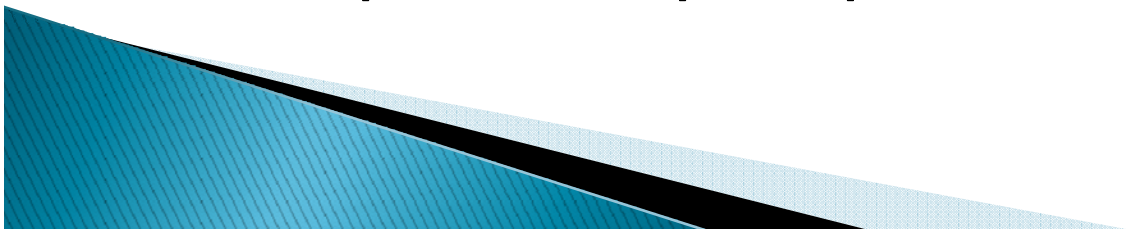
НЕВАЖНОСТ УГОВОРА О ДОЖИВОТНОМ ИЗДРЖАВАЊУ

- ▶ Разлика између раскида и поништаја
- ▶ НИШТАВОСТ ЗБОГ НЕДОСТАТАКА У ФОРМИ
- ▶ НИШТАВОСТ ЗБОГ НЕПОСТОЈАЊА
САГЛАСНОСТИ ОРГАНА СТАРАТЕЉСТВА
КАДА ЈЕ ДАВАЛАЦ ИЗДРЖАВАЊА ФИЗИЧКО
ЛИЦЕ КОЈЕ СЕ У ОКВИРУ СВОГА ЗАНИМАЊА
ИЛИ ПРАВНО ЛИЦЕ КОЈЕ СЕ У ОКВИРУ СВОЈЕ
ДЕЛАТНОСТИ И СТАРА О ПРИМАОЦУ
ИЗДРЖАВАЊА

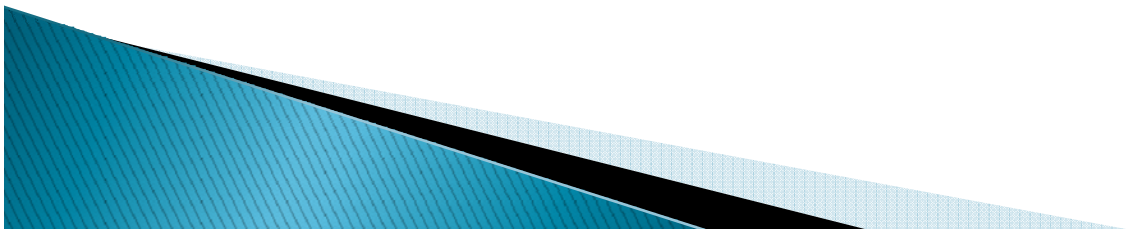
▶ НЕПОСТОЈАЊЕ АЛЕАТОРНОСТИ

- Ништав или рушљив уговор?
- Да ли је увек неморалан правни посао, противан добрим обичајима? Давалац прибавља несразмерну имовинску корист и искоришћава положај примаоца
- Болест и блиска смрт
- Старост и скоро смрт

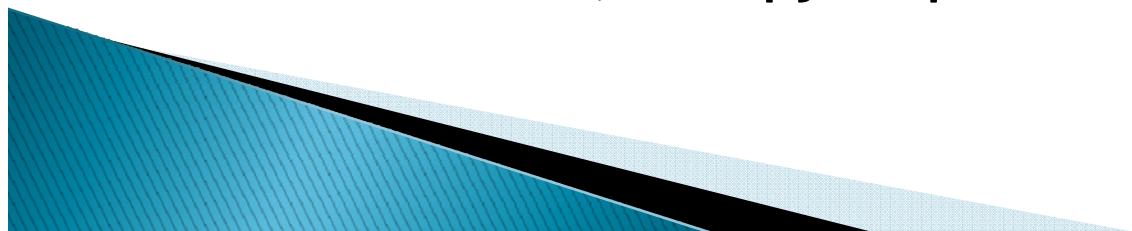

- ❑ **Случај 1: Прималац издржавања имао 85 година, повишени крвни притисак, поремећај срчаног рада, бронхитис, реуматичне болове и болове у зглобовима. (Врховни суд Србије, Рев. 5809/99)**
- ❑ **Случај 2: Пет дана по закључењу уговора, прималац издржавања, хронично болестан од хипертензије, доживео је мождани удар и преминуо. Законски наследници траже од суда да поништи уговор због непостојања алеаторности.**

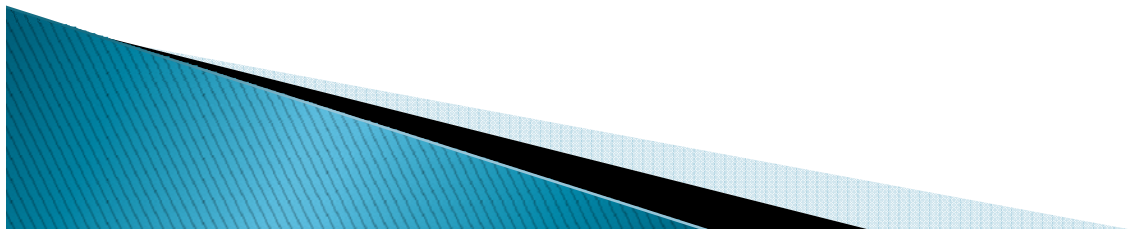

▶ НЕПОСТОЈАЊЕ АЛЕАТОРНОСТИ

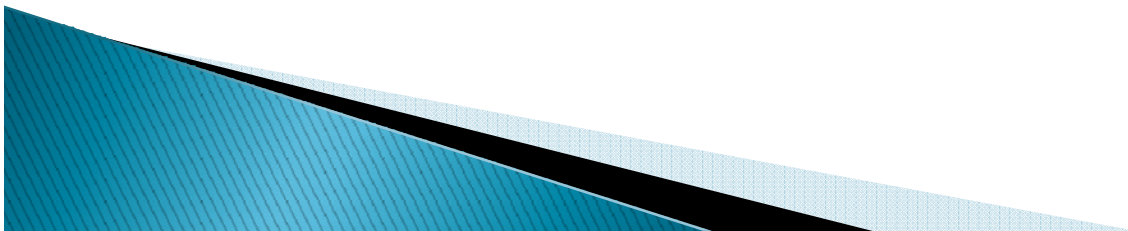
- уговор сагласност воља – да ли се поништајем поступа супротно вољи примаоца?
- обезбеђује себи негу у последњим месецима и данима живота; постојање наде у излечење уз адекватну бригу и негу, олакшавање тешких дана
- захвалност за досадашњу бригу и издржавање
- нема мотивације за даваоца издржавања
- „може поништити“, а не „поништиће се“
- да ли је оправдано признати право да траже поништај уговора наследници који нису желели да брину о старом и болесном сроднику – „лешинари“
- зашто право на побијање немају завештајни наследници, испорукопримци или повериоци?

- ▶ **НЕСПОСОБНОСТ ЗА РАСУЂИВАЊЕ**
  - **ДЕЈВИДСОНОВИ КРИТЕРИЈУМИ**

- ▶ **МАНЕ ВОЉЕ**

- ▶ **СИМУЛОВАНОСТ УГОВОРА**

- ▶ **НЕДОПУШТЕН МОТИВ – ЗЛОУПОТРЕБА ПРАВА – ИЗИГРАВАЊЕ ЗАКОНСКИХ НАСЛЕДНИКА – ШПЕКУЛАТИВНОСТ**
  - Кључно питање: да ли је било потребе за издржавањем и да ли су обавезе извршене?

- ▶ **Случај:** Лице које има рак плућа 4. степена, са метастазама закључи уговор о доживотном издржавању. Законски наследници траже да се утврди ништавост уговора јер прималац није био способан да расуђује и није био свестан какав уговор закључује, а као евентуални истичу захтев за утврђењем ништавости уговора због непостојања неизвесности у погледу блиске смрти примаоца издржавања.

- ▶ Не може се захтевати поништај уговора због неизвршења уговорних обавеза, већ се може тражити само раскид уговора о доживотном издржавању зато што закључени уговор није у супротности са дорим обичајима да би био ништав на основу чл. 103 Закона о облигационим односима.

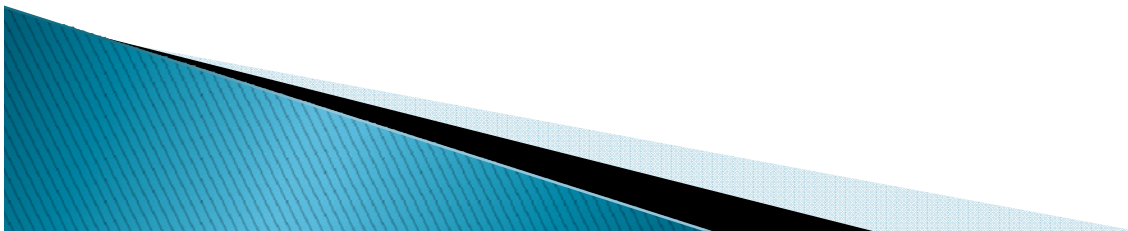
(Пресуда Врховног суда Србије, Рев. 1577/99).

- ▶ Kad se tužbom traži poništenje ugovora o doživotnom uzdržavanju, a kao razlog navodi nedostatak oblika, nema osnova za udovoljenje tužbenom zahtjevu jer istaknuti razlog ima za posljedicu ne poništenje nego ništavost ugovora, a zahtjev za utvrđenje ništavosti ugovora nije postavljen u tužbi.

(Presuda Vrhovnog suda Hrvatske, Rev 1519/1998)

▶ ПРЕКИД ИЛИ ОБУСТАВА
ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА ?

Решење

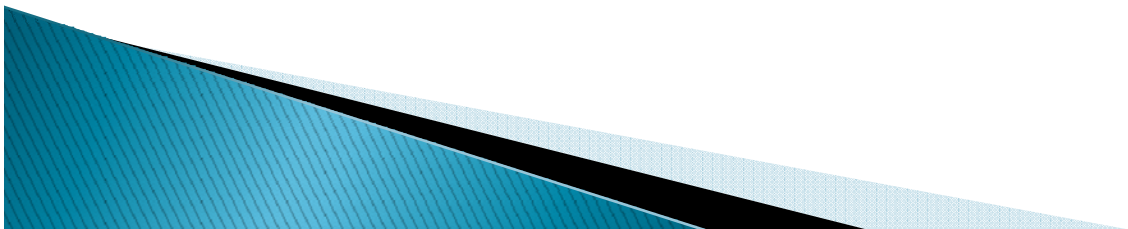
ПРЕКИДА СЕ поступак за расправљање заоставштине пок. АА, од оца ББ, бив. из Смедерева, а наследни учесник ХХ из Ниша, братаца оставиље по умрлом брату УПУЋУЈЕ СЕ на парницу против наследног учесника УУ из Ниша, братаца оставиље по умрлом брату, у којој ће доказати да је ништав Уговор о доживотном издржавању који је закључила сада покојна АА у својству примаоца издржавања са даваоцем издржавања УУ и који је оверен пред Општинским судом у Смедереву дана 27.09.2007. године, под бројем ПЗ'555/2007, јер наследни учесник УУ није испуњавао уговорне обавезе.

Парницу је дужан да покрене у року од 30 дана од дана пријема писменог отправака овог решења и о томе обавести оставински суд, достављањем примерка тужбе. Уколико у наведеном року не покрене парницу, оставински поступак ће се наставити.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

**КАДА ГОД ЈЕ ТО МОГУЋЕ
НАСТОЈАТИ ДА СЕ УГОВОР
ОДРЖИ НА СНАЗИ!!!**

**ХВАЛА
НА
ПАЖЊИ**

